

UTHAVNEN BREKKESTØ

MÅL:

Brekkestø Vel arbeider med å tilbakeføre Tollvesenets anlegg til sin opprinnelige form ved å gjenoppbygge låven og sjøbua som ble revet tidlig på 60-tallet. Vi ønsker å skape et uthavn-senter og bruke disse bygningene til å formidle vår kystkultur og historie.

HISTORIKK:

3 av Brekkestø's eiendommer er vedtaksfredet.

Gaupholmen som benyttes som fritidsbolig, Brekkestø landhandel som fortsatt er i bruk som butikk og bolig, og Tollboden som er i bruk som feriested for Tollvesenets ansatte.

Tollboden kom ikke i Tollvesenets eie før i 1917. Tidligere var huset et gårdsanlegg med hovedbygning, låve og sjøbu. Tidlig på 60-tallet ønsket Tollvesenet å rive låven og sjøbua. De møtte ingen motforestillinger fra andre enn velforeningen i Brekkestø som var sterkt imot, og bygningene ble revet uten at Riksantikvaren var informert.

Anlegget hadde en viktig historisk betydning lenge før det kom i Tollvesenets eie. Eiendommen slik den fremsto før 1960 var et historisk monument over kystliv og kystkultur. Sammen med de øvrige godt bevarte bygningene i Brekkestø dannet eiendommen til kaptein Flørenes en uthavn som er en av de best bevarte og mest tilgjengelige i Aust-Agder.

Det at mange driftsbygninger, lagerbygninger og anlegg for ulike næringsvirksomheter har forsvunnet, slik låven og sjøbua har blitt revet, gjør det vanskelig å dokumentere uthavnene som kulturmiljø på en representativ måte. Noen ganger er det derfor legitimt å gjenreise slike bygninger for å ivareta det kulturhistoriske helhetsinntrykket. (Eksempel på dette er for eksempel Bragdøya kystkultursenter i Kristiansand). Brekkestø Vels arbeid for å få gjenreist disse bygningene er derfor av stor kulturhistorisk verdi.

Uthavnene har i økende grad blitt privatisert, blant annet på grunn av funksjonstømming og ensretting mot bolig og feriebruk. Gjenoppbyggingen av uthusanlegget vil kunne bidra til å ivareta Brekkestø som en levende uthavn og et offentlig sted. Og ikke minst: Vi vil tilføre Lillesand, uthavnskommunen framfor noen, en attraksjon som bidrar til å løfte fram uthavnshistorien overfor allmennheten.

HVORFOR BØR UTHAVNSHISTORIEN PRESENTERES I BREKKESTØ:

Uthavnene langs Agderkysten er unike og stedvis godt bevarte kulturmiljøer av internasjonal klasse. Både Aust- og Vest-Agder har vedtatt i respektive kulturminnestrategier å arbeide for at Agders historiske uthavner skal bli verdensarv.

En av de viktigste representantene for uthavnene er Brekkestø, som med sin landfaste beliggenhet ikke bare er tilgjengelig for båtturister, men også fra landsiden. Brekkestø er fortsatt et levende samfunn med helårsbeboelse og en sterk velforening som ivaretar beboeres og sommergjesteres interesser.

Det er av kulturhistorisk betydning å kunne vise uthavnen Brekkestø slik den en gang fremsto. Låven og sjøbua er i denne forbindelse viktige å få på plass igjen i uthavn-miljøet. Disse to bygningene vil egne seg utmerket som en representant for uthavnene ovenfor publikum. Et senter som formidler vår rike kystkultur bør ligge i Brekkestø, som med sin unike beliggenhet også har adkomst fra landsiden, en kvalitet de færreste uthavnene har.

HVA ØNSKER VI AV KOMMUNEN:

Styret i Brekkestø Vel har satt ned en arbeidsgruppe som skal arbeide videre med planene om å gjenoppføre Tollvesenets nedrevne bygninger.

Vi trenger aktiv bistand fra kommunen i form av et vedtak om at kommunen støtter våre planer. Vi trenger den tyngden et bystyrevedtak gir oss ovenfor så vel Tollvesenet, som faktisk eier eiendommen, og også ovenfor Riksantikvaren som vi vil arbeide tett med. Vi ønsker bistand fra kommunen i form av medvirkning i arbeidsgruppen fra interesserte politikere og praktisk hjelp.

HVA KAN BREKKESTØ VEL TILBY:

Vi vil sitte i førersetet i det videre arbeidet.

Vi har allerede fremskaffet mye dokumentasjon som gjelder eiendommen og vi har satt oss grundig inn i historien.

Vi har fremskaffet kompetanse som bidrar med bygningshistorikk, bilder, oppmålinger etc.

Vi vil være aktive og pådrivende i arbeidet både mot Tollvesenet og Riksantikvar.

Vi ønsker å arbeide aktivt både ovenfor kommune og fylkeskommune for å få utvidet vår arbeidsgruppe med mer kompetanse.

For styret i Brekkestø Vel:

Olaf T. Tønnessen/Leder

Aud Landstad/Styremedlem

Vedlegg: Historisk bildemateriale av anlegget.